

Pasaules forums pret narkotikām

Stokholmā 2008. gada 8.–10. septembrī

Foruma patronese – Viņas Augstība
Zviedrijas Karaliene Silvija

Pirmais šāda mēroga forums pulcē
dalībniekus no visas pasaules – visus tos, kas

jaunatnes pārstāvjiem; 2007. gadā kļuva par
Austrālijas vēsturē jaunāko austrālieti, kas
ieguva Austrālijas Gada jaunietes goda
nosaukumu (Austrālija);

Alejandro Vasilaki (*Alejandro Vassilaqui*)

www.wfad08.org

Information
News
Registration

praksē strādā ar narkomānijas un nelegālās
narkotiku aprites problēmām: speciālistus
un brīvprātīgos, politiķus un biznesmeņus,
zinātniekus un kultūras darbiniekus,
mediķus un pašpalīdzības grupu pārstāvjus.

Plenārsesijas un semināri, kas ilgs trīs
dienas, notiks pamišus ar prezentācijām un
diskusijām. Dalībnieki iepazīsies ar
jaunākajiem zinātnisko pētījumu rezultātiem,
iegūs iespēju nostiprināt un veidot
jaunas partnerattiecības. Sabiedriskās
organizācijas varēs savu darbu atspoguļot
starptautiskai auditorijai. Svarīga vieta
Forumā tiek ierādīta Zviedrijas un ārvalstu
pašpalīdzības grupām.

Galvenie ziņotāji:

Antonio Maria Kosta (*Antonio Maria Costa*) – ANO Narkotiku un noziedzības
apkaršanas pārvaldes (UNODC) izpilddirektors (Itālija);

Roberts Diponts (*Robert L. DuPont*) –
psihiatrs, Uzvedības un veselības institūta
direktors, bijušais Nacionālā Atkarību
pētniecības institūta (NIDA) ģenerāl-
direktors (ASV);

Taņa Meidžore (*Tania Major*) –
kriminoloģe, strādā ar pamatiedzīvotāju

– Narkomānijas profilakses informācijas un
izglītības centra (CEDRO) izpilddirektors
(Peru);

Kristina Oguza (*Christina Oguz*) –
UNODC pārstāvniecības vadītāja Afga-
nistānā (Zviedrija).

Forums izvirza šādus mērķus:

- Palielināt sabiedrības pretestību narkomānijai un nelikumīgai narkotiku apritei, pamatojoties uz ANO 1961., 1977. un 1988. gada konvencijām par narkotikām un ANO Bērna tiesību konvencijas 33. pantu.
- Izplatīt informāciju par to, kā ierobežojošā narkopolitika var novērst un mazināt narkotiku lietošanu, pamatojoties uz Rezolūcijām, kuras pieņēmusi ANO Ģenerālās asamblejas Speciālā sesija 1998. gadā (UNGASS), un kuras parakstījušas praktiski visas pasaules valstis.
- Pretstāvēt nolaidīgai un pielaidīgai attieksmei pret narkotiku situāciju daudzās valstīs.
- Izveidot globālu tīklu ANO narkotiku konvenciju atbalstam.

Lasiet 2. lpp

HIV infekcija no bijušās PSRS valstīm Zviedrijā

Zinātnieki brīdina, ka HIV epidēmija atkal pieņemas spēkā Stokholmas narkomānu vidū. Taču viņi šaubās, vai politiķu plaši apspriestā šļircu apmaiņas programma pilsētā sniegs gaidāmo profilaktisko efektu.

„Pētāmajā grupā tika konstatēti pieci reģistrēti HIV nesēji. Mēs atklājām septiņus jaunus gadījumus, no tiem pieci bija inficējušies pēdējo divu gadu laikā, divi – noteikti notikuši pēdējā gada laikā. Divi gadījumi bija narkomānu grupā, kas pārtraukusi narkotiku lietošanu sen vai nekad nebija lietojusi narkotikas intravenozi. Tas nozīmē, ka tie neapšaubāmi bija inficēšanās gadījumi seksuāla kontakta rezultātā.”

*Svens Britons, Karls Marosi,
Kamalešs Sarkars*

Lasiet 2. lpp

DISKUSIJA

Nakopolitikas zemūdes akmeņi Oslo

Pārbaude, kuru veica Norvēģijas Valsts atkarības problēmu pētniecības institūts, skarbi kritizē programmu, kuras ietvaros par pašvaldību līdzekļiem tika atvērtas telpas, kurās narkomāni var injicēt narkotikas. Kritika pirmām kārtām uzsver personāla smagos darba apstākļus.

Lasiet 3. lpp

Pasaules forums pret narkotikām

Turpinājums no 1.lpp.

Izveidot globālu tīklu ANO narkotiku konvenciju atbalstam. Viens no tīkla uzdevumiem būs regulāri organizēt dažādos zemeslodes reģionos Pasaules forumu pret narkotikām.

Jau vairākus desmitus gadu Zviedrija sekmīgi īsteno ierobežojošo narkopolitiku, kuru atbalsta plašas tautas masas. Zviedrijas pieredze piesaista starptautiskās sabiedrības uzmanību, kā arī ANO uzmanību, par ko liecina viens no pēdējiem šīs starptautiskās organizācijas ziņojumiem.

Salīdzinājumā ar citām valstīm ar narkotikām saistīto problēmu līmenis Zviedrijā ir salīdzinoši zems. Tāpēc Zviedrija un Stokholma ir izraudzīta par Pasaules foruma pret narkotikām Pirmās konferences norises vietu.

Www.wfad08.org

Foruma organizētāji:

KRIS (Bijušo ieslodzīto atgriešana sabiedrībā)
RNS (Zviedrijas savienība „Par sabiedrību bez narkotikām”)
IOGT-NTO (Zviedrijas atturības organizācija)
SIMON (Zviedrijas imigranti pret narkotikām)
UNF (Jaunatnes atturības

apvienība)

FMN (Vecāku apvienība pret narkotikām)

ECAD (Eiropas pilsētas pret narkotikām)

NBVF (Atturības kustības Izglītības organizācija)

SNPF (Zviedrijas narkotiku apkarošanas policistu apvienība)

SMART (Kontrakta metode SMART)

Hela Människan (Kristīgo sociālo darbinieku apvienība)

HIV infekcija no bijušās PSRS valstīm Zviedrijā

Turpinājums no 1.lpp.

Svens Britons

No jauna reģistrēto HIV inficēšanās gadījumu skaits Zviedrijā ir krasi pieaudzis. Pagājušajā 2007. gadā ir reģistrēti 420 gadījumi valstī salīdzinājumā ar 312 gadījumiem 2006. gadā. Īpaši pieaudzis inficēto skaits Stokholmā. „No jauna reģistrēto gadījumu skaits ļauj apstiprināt jaunas epidēmijas briesmas Stokholmas narkomānu vidū. Analīzes molekulārajā līmenī liecina, ka infekcija ir atnākusi no bijušās PSRS valstīm,” apgalvo profesors Svens Britons no Karolīnas universitātes slimnīcas un viņa kolēģi dāņu sociologs Karls Marosi un epidemiologs no Indijas Kamalešs Sarkars rakstā, kas publicēts neatkarīgajā liberālajā Zviedrijas laikrakstā *Dagens Nyheter*. Minētie zinātnieki aktīvi piedalās tā dēvētajā autobusa projektā, par kuru jau vairākkārt ir rakstīts. Šā projekta ietvaros Stokholmas narkomāni tiek testēti, viņiem piedāvā vakcinēties pret hepatītu, kā arī intervē par paradumiem un dzīves stilu,

kas saistīts ar narkotikām. No 269 cilvēkiem, kas šobrīd ir intervēti, 159 nosauca sevi par aktīviem injicējošiem narkomāniem. No 240, kas ir saņēmuši savu analīžu rezultātus, vairāk nekā 90 % ir inficējušies ar C hepatītu, pieci no viņiem jau agrāk bija reģistrēti kā HIV nesēji, un bija konstatēti septiņi jauni HIV inficēšanās gadījumi. No jaunajiem inficēšanās gadījumiem par diviem pārliecinoši var apgalvot, ka tie iegūti seksuāla kontakta ceļā.

Informācija par HIV inficēšanās gadījumu pieaugumu izraisīja paniku Zviedrijas galvaspilsētas politiķu vidū. Vairāku politisko partiju pārstāvji aicināja atteikties no „ideoloģiskās tuvredzības” un ātrāk uzsākt šļircņu apmaiņas programmu.

Raksta autori – starptautiska līmeņa zinātnieki – brīdina nesteigties ar šļircņu apmaiņas ieviešanu Stokholmā. Viņu veiktās intervijas liecina, ka kopīga šļircņu un

šķiduma izmantošana narkotiku injicēšanas procesā ir plaši izplatīta. Šāda veida uzvedība var iznīcināt šļircņu apmaiņas efektu.

” **„Diskusijas asums „par” un „pret” šļircņu apmaiņas programmām neatbilst šo programmu rezultātiem. Pat ja ar to palīdzību arī tiek sasniegts kāds profilaktisks efekts, tas ir daudz zemāks, nekā varētu gaidīt, ņemot vērā veiksmīgo B hepatīta profilakses pieredzi, izmantojot vienreizējās lietošanas šļircēs medicīnās apkalpošanas sistēmā. B un C hepatīts un HIV izplatās vienādi, proti, ar inficētām šļircēm un neaizsargātu seksu. Viens no iemesliem, kāpēc tik slikti zināmi šļircņu apmaiņas programmu rezultāti, ir tas, ka šīs programmas vairākumā gadījumu sākas, nenosakot, kāda bija situācija pirms projekta sākuma.”**

Svens Britons, Karls Marosi,
Kamalešs Sarkars

„Ja šāda veida rituāls ir narkokultūras daļa, tad sabiedrības organizētajai šļircņu apmaiņas programmai diemžēl ir maz iespēju ietekmēt infekcijas izplatību,” raksta zinātnieki un uzsver nepieciešamību gūt skaidru zinātnisku ainu par situāciju pirms tiek īstenotas šāda veida programmas.

/Drugnews

Nakopolitikas zemūdes akmeņi Oslo

Turpinājums no 1.lpp.

2004. gada decembrī Norvēģijas parlaments pieņēma lēmumu par programmu, kuras ietvaros tika atvērtas telpas, kurās heroīna narkomāni var medicīnas personāla uzraudzībā injicēt narkotikas. Pirmā telpa tika atvērta jau 2005. gada 1. februārī. Pētnieku atskaitē par pārbaudes rezultātiem nav izteikts viedoklis par to, vai pagaidām eksperimenta kārtā veicamajai programmai būtu jāpiešķir pastāvīgs statuss. Šāda veida lēmumi jāpieņem politiķiem, intervijā laikrakstam „Aftenposten” paziņoja viena no atskaites autorēm Astrīda Skretinga. Pārbaude savu uzmanību koncentrēja uz personāla stāvokli: tika kritizēti trūkumi personāla sagatavošanā un telpu nepiemērotība paredzētajai darbībai. Pēc sākotnējā entuziasma perioda sliktie darba apstākļi gan fiziskajā, gan psihosociālajā ziņā izraisīja daudzu darbinieku biežu slimošanu un pat aiziešanu no darba.

Programmas ietvaros narkomāniem bija ļauts turēt pie sevis vienu heroīna devu intravenozai ievadīšanai personāla uzraudzībā. Praksē tas nozīmēja, ka nelielas heroīna devas Oslo centrā tika dekriminalizētas, un policijai nebija tiesību aizturēt narkomānus

šo telpu tuvumā.

Kādi mērķi bija Norvēģijas galvaspilsētas politiķiem, atklājot šo programmu? Vesela virkne: piesaistīt uzmanību pat vissmagāko narkomānu cilvēciskajai cieņai; uzlabot kontaktu iespēju starp narkomāniem un medicīnisko apkalpošanu; veicināt infekciju un inficēšanās profilaksi, kā arī mazināt pārdozēšanas gadījumu skaitu.

Programmas rezultāti pašlaik neļauj izdarīt secinājumus par tās efektivitāti attiecībā uz pārdozēšanas gadījumu skaitu. Izņemot pašu narkotiku ievadīšanas uzraudzību, nav vērojama arī kontaktu uzlabošanās ar veselības aizsardzību.

Lai gan jēdzienu narkomāna „cilvēciskā cieņa” ir diezgan grūti formulēt, atskaites autori ir secinājuši, ka šajā ziņā programmai ir pozitīvi rezultāti, kaut vai tāpēc, ka tiek atzīta nepieciešamība apmācīt narkomānus, kā drošāk intravenozi ievadīt narkotikas.

Atskaitē uzmanīta tiek pievērsta vairākām problēmām, kas saistītas ar telpām, kas paredzētas nelikumīgu narkotiku ievadīšanai. Vispārīgā kritika atzīmē, ka ar šāda veida programmām sabiedrība liek noprast, ka tā būtībā atzīst

narkotiku nelikumīgu lietošanu. Rodas arī pilnīgi konkrēti aizrādījumi, proti: kāpēc šajās telpās ir atļauts ievadīt tikai heroīnu, nevis amfetamīnu un citas narkotikas?

Personāls nonāk konfliktsituācijā, jo uz tā pleciem, no vienas puses, gulstas pienākums informēt varasiestādes par grūtniecību un par personām, kuras sēžas pie stūres narkotiska reibuma stāvoklī. No otras puses, informēšanas pienākuma izpildīšana var novest pie tā, ka klienti pārtrauks apmeklēt programmu.

ANO vairākkārt ir kritizējusi Norvēģiju par to, ka šāda veida programmas ir pretrunā ar starptautisko likumdošanu pret narkotikām.

/Drugnews

Linköping

Jauni dalībnieki

Ķīna: jauni likumi narkotiku apkarošanai

Sakarā ar augošo narkotiku lietošanu Ķīnas parlamentārieši (tautas pārstāvji) ir pieņēmuši jaunus likumus narkotiku jautājumos, kas stāsies spēkā šā gada 1. jūnijā. Jaunie noteikumi ir šādi:

★ ECAD JAUNUMI

- bāru, diskotēku, naktsklubu un citu izklaides iestāžu īpašniekiem jāinformē policija par narkotiku lietošanas gadījumiem;

- policijai ir tiesības veikt aizdomās turētu personu un viņu personisko lieto kratišanu dzelzceļa stacijās, autoostās un robežkontroles punktus;

- policijai jāveic pasākumi informācijas apmaiņai ar citām valstīm un jāveicina ciešāka sadarbība ar citām tiesībsargājošām institūcijām, izmeklējot lietas, kas saistītas ar narkoziņiem.

Narkoziņiem tagad kvalificēs pēc Kriminālkodeksa pantiem.

Kokaīns katrā otrajā Roterdamas skolā

Nesen veiktais pētījums ir atklājis, ka pusē Holandes ostas pilsētas Roterdamas skolu ir konstatēts kokaīns. Aicinājumi ieviest narkotestēšanu skolās skan aizvien skaļāk.

Ziņu programma "Netwerk" ir pasūtījusi pētījumu par Roterdamas skolām. Divpadsmit skolās tika veikti testi pēc šīs metodikas, kuru izmanto policija. Kokaīna pēdas tika konstatētas pusē no izpētītajām mācību iestādēm. Turklāt desmit skolās tika atrasts kanabiss, un vienā – heroīna pēdas. Uz pētījuma rezultātiem acumirkli reaģēja skolu izglītības jautājumu padomnieks un atbildīgais par izglītības jautājumiem Roterdamā Leonards Geluks. Kā informē laikraksts "Telegraaf", padomnieks aicina pakāpeniski ieviest narkotiku testēšanu skolās, lai konstatētu narkotiku lietošanu skolēnu vidū.

Pēdējo gadu laikā būtiski ir pieaugusi kontrabandas kokaīna ieviešana Eiropā no Dienvidamerikas, vienlaikus pieaug arī nelikumīga kokaīna lietošana. Tajā pašā laikā samazinājusies narkotikas ieviešana Ziemeļamerikā.

/Drugnews

★ Jauni dalībnieki

Laipni lūdzam,
Linköping!

Gordonam Braunam ir stingra nostāja attiecībā pret kanabisu

Gaidāms, ka kanabisu atkal iekļaus B klases bīstamāko narkotiku grupā. Pārklasificēšanas uzdevums ir apliecināt, ka leiboristu partijas „maigo” politika ir beigusies.

Kanabisa iekļaušana B grupā praksē nozīmēs, ka aizturēšana ar šo narkotiku var beigties ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz 5 gadiem vai neierobežotām soda sankcijām.

Vēl pagājušā gada jūlijā premjerministrs Gordons Brauns deva mājienu, ka viņš nav apmierināts ar kanabisa iekļaušanu mazāk bīstamo narkotisko vielu grupā (tajā iekļauti, piemēram, daži miegazāļu veidi), ko veica iepriekšējais iekšlietu ministrs Deivids Blankets. Lēmums tika pieņemts 2001. gadā un izpildīts 2003. gadā. Pasūtot Narkotiku nelikumīgas lietošanas padomei analītisku pētījumu par stāvokli ar kanabisu, premjers

ir licis noprast, ka vēlas stingrāku likumdošanu. Lēmums, kur pieņēma Blankets, stingri kritizē dažādas politiskā spektra puses, un daudzi to uztver kā slēptu „maigo” narkotiku lietošanas atzīšanu. Medicīniskas atskaites turpina uzskurināt sabiedrībā debates un uzsvēr kanabisa lietošanas saikni ar psihiskās veselības problēmu pieaugumu. Pēdējais ir galvenais arguments reklasifikācijas labā. Informācijas avoti valdībā ziņo, ka pat gadījumā, ja Padome pilnībā neatbalstīs Gordona Brauba vēlmi, premjerministrs, apejot tās ieteikumus, instruēs iekšlietu ministri Džekiju Smitu pārcelt kanabisu B grupā. Līdz martam Smita kundzei nebūs iespējas oficiāli iepazīties ar analītiskā pētījuma rezultātiem.

/Pēc www.telegraph.co.uk ziņām.

Temata turpinājums:

Tiem, kas interesējas par narkotiku stāvokli un sabiedriskajām debatēm Lielbritānijā šajā sakarā, pēdējie 12 mēneši varēja likties diezgan jucekli. 2007. gada pavasarī Karaliskā biedrība publicēja atskaiti, kurā plaši kritizēta valdības pašreizējās politikas izgāšanās narkotiku kontroles jomā. Atskaitē apšaubīta arī policijas un citu tiesībsargājošo institūciju spēja regulēt narkotiku pieplūdumu britu pilsētās un ciematos. Pagājušā gada vasarā Iekšlietu ministrija paziņoja, ka ir sākusi konsultācijas nolūkā atjaunot 2008. gadā valdības antinarkotisko stratēģiju.

Drīz vien pēc tam Ziemeļvelsas policijas priekšnieks Ričards Brunstroms iestājās par pilnīgu visu to narkotiku legalizāciju, kuras pašlaik ir pakļautas kontrolei. Šis paziņo-

jums izraisīja protestu vētru, tajā skaitā britu Policijas virsnieku asociācijas protestus. Hammersaidas policijas priekšnieks Tims Hols, kas ir arī minētās asociācijas spikers, laikrakstā *The Yorkshire Post* publicēja aicinājumu padarīt narkotiku tirgotāju dzīvi pēc iespējas neērtu un grūtu. Viņš izklāstīja savus uzskatus par narkotiku problēmām un paziņoja, ka atbalsta kanabisa iekļaušanu B grupā, proti, bīstamāko narkotiku klasē. Un nevis tāpēc, ka tas palīdzēs atrisināt narkotiku problēmu, jo narkosituācija ir daudz sarežģītāka, atzīst policijas priekšnieks, bet gan tādēļ, lai parādītu, ka sabiedrībai ir stingra nostāja. Pārklasificēšana nozīmētu ziņot jaunatnei, ka kanabiss ir bīstams veselībai, bet noziedzīgajai pasaulei –, ka Lielbritānija kanabisa tirdzniecību uzskata par nopietnu problēmu.

Noteikumi kanabisa medicīniskai lietošanai

Jaunie noteikumi ir izstrādāti kanabisa medicīniskai lietošanai. Sociālo lietu un veselības ministrija vēlas sakārtot likumdošanu, lai kanabisa lietošana hronisku sāpju gadījumā netiku automātiski uzskatīta par nelikumīgu

Somijā kanabisa lietošana medicīniskā nolūkā ir pieļauta tikai ārkārtas gadījumos gan tāpēc, ka tas ir juridiski ļoti sarežģīts jautājums, gan tāpēc, ka tas ir arī ļoti jutīgs jautājums.

Aptuveni pirms gada Valsts medicīnas aģentūra piešķīra pirmo speciālo atļauju medicīniskai kanabisa lietošanai vīrietim, kas cieš hroniskas sāpes pēc muguras traumas. Sākotnēji aģentūra noraidīja holandiešu ārsta izrakstīto medicīnisko kanabisu, jo Somijā kanabisa lietošana bija nelikumīga. Pacients šo noraidījumu pārsūdzēja reģionālajā administratīvajā tiesā, kura šo lēmumu atzina par nepamatotu.

Viņam tika izsniegta speciāla atļauja uz gadu, kas tagad ir pagarināta uz vēl vienu gadu. Tiesas lēmums mudināja Sociālo lietu un veselības ministriju sakārtot likumdošanu. Pēc pāris mēnešiem tiks atļauta marihuānas izrakstīšana medicīniskiem nolūkiem. Taču pat pēc izmaiņām likumdošanā medicīniskajam kanabisam būs nepieciešama atļauja no Valsts medicīnas aģentūras.

Kanabiss, protams, netiks izmantots tik ekstensīvi kā opiāti, taču noteiktos gadījumos, tas palīdz pret krampjiem multiplās sklerozes gadījumā, kā arī hroniskām sāpēm un glaukomai.

Kanabisa izrakstīšana joprojām paliek diskutējama problēma.

ECAD is Europe's leading organization promoting a drug free Europe and representing millions of European citizens. ECAD member cities work to develop initiatives against drug abuse supporting the United Nations Conventions. **Has your city joined ECAD?**

ECAD Head Office
European Cities Against Drugs
ECAD, Stadshuset
105 35 Stockholm, Sweden
Tel. +46 850829363 Fax +46 850829466
E-mail: ecad@ecad.net www.ecad.net

ECAD Regional Office in Russia
www.ecad.ru
zazulin@ecad.ru
+7 812 328 96 65

ECAD Regional Office in Latvia
Tel. +371 6510591
www.ecad.riga.lv andrejs.vilks@rcc.lv

ECAD Regional Office in Bulgaria
www.ecad.hit.bg/home.html
doctor_ivo@abv.bg
+359 5 684 1391

ECAD Regional Office in Turkey
www.ibb.gov.tr/ecad ecad@ibb.gov.tr